

ipari és kereskedői pályák elhagyatottságának leírása, az azokra való nyájas beinvtálás.

A becsületes szeptemberi cikkeknek, akármilyen régen ismétlik ezt a nótát, sohasem volt eredményük. Minden évben az ábécé egy betűjével kell megtoldani az A. B. és C. párhuzamos osztályokat, minden évben távirattal kell az igazgatóknak esdekelní, hogy még ennyi és ennyi diákot fölvehessenek, nehogy azok számúze legyenek a középiskolai tudásból.

Es ez a természetes. Mert a középiskolák, ha ma csak pálya-előkészítőkül tekintik is, tulajdonkép az intelligens emberek nevelői. A teljes igazság az lenne, hogy amint valamennyi hat esztendőes gyereknek muszáj iskolába járni, hogy írni, olvasni, számolni, a maga dolgaival törődni tudjon, — azonkép az állam maga válassza ki az elemi iskolából azokat, akik alkalmasak arra, hogy értelmes embereket fejlesszenek belőle. Az, hogy milyen kenyérkeresetre adja magát, más kérdés. Végül az ipar és a kereskedelem legtöbb alkalmazásában is szükség van a középiskolai, vagy legalább polgári iskolai tanultságra.

A középiskolák körét tehát nem szabad korlátozni, se pedig azok számával megelégedni. Így a körülményeket tekintve, meg lehet állapítani, hogy soha nem sok a középiskola, — különösen Magyarországon nem az. Ellenben mindig kevés az ipari és kereskedelmi iskola. Pláne nálunk.

Aktuális, de nem sokat érő sóhajtasok ezek, szeptember elsején, az iskolák tavaszának napján. Most a meglévő állapotokba belé kell nyugodni, s ha a beiratkozásról lemaradtakra nem is nagy vigasztalás, arra kell gondolni: talán másként lesz jövő szeptemberre. Most örülni kell az eleven fecskerajnak, amely ezen napon az utcákat, az iskolák táját ellepi; az iskolás gyerekeknek, könyvárjegyzékek buvárlóinak, ócska tankönyvekkel üzérkedőknek, a vidéki kosztosnak és internátistának, s az új rajzoló eszközökkel, frissen kötött könyvekkel sétáló tudós-jelölteknek, akik egyszerre megváltóztatják ennek a városnak unott, a nyári melegtől elernyedte képét. Vidám, jóképű gyerekek, — mit tudják ők még, hogy ügyvédyomor van, állojális orvoskonkurrencia, rosszul fizetett mérnökök, eladósodott hivatalnokok, elégedetlen tanárok s egyéb veszedelmek, amelyek felé az iskola mindennap közelebb hozza őket!

Mozgolódás a néppártban. A néppárt eddig nem vett részt a véderőjavaslatok elleni harcban. Gróf Scherr-Toss a néppárt nevében mondott beszédet a javaslat ellen, de ez inkább csak elvi deklaráció volt és sem a maga, sem a néppárt nevében határozati javaslatot be sem terjesztett. A vitában sem vett kivülrészt a néppárt egyetlen tagja sem. Ilyen előzmények mellett nagy érdeklődést keltett, hogy ma egyszerre Molnár János, Huszár Károly, Szemrecsányi György és Haller János neve megjelent a szónokok listáján. Megkérdezték Huszár Károlyt, hogy mit jelent az, hogy a néppártból egyszerre négyen is feliratkoztak?

Huszár Károly a következőket felelte:

- A néppárt is részt kíván venni a harcban.
- A technikázásban is részt vesz a néppárt?
- Valószínűleg igen. De ez még nem befejezett dolog.

A német-francia tárgyalások. Franciaország berlini nagykövete, Jules Cambon tegnap megérkezett Berlinbe, azonban nem kezdhette meg a tárgyalásokat Kiderlen-Waechter-rel, a német külügyi államtitkárral, mert ágyban fekvő beteg. Orvosai kijelentették, hogy a nagykövetnek egy-két napig ágyban kell maradnia és így a tárgyalások csak hétfőn kezdődhetnek meg. Hivatalos helyen azt erősítgetik, hogy Német-

ország semmiféle területi kárpótlást nem kíván Marokkóban, csupán garanciát kér arra, hogy gazdasági tekintetben teljesen egyenjogu lesz Marokkóban Franciaországgal.

Közművelődési egyesületek a választójogért. Széll Kálmán, az Országos Közművelődési Tanács elnöke felszólította a szervezetbe tartozó 76 magyar közművelődési egyesületet, hogy legkésőbb október végéig nyilatkozzanak arról, hogy az egyesületi tagok többségének mi a véleménye a választójog reformjáról. A miniszterelnök — mondja Széll — ezen az uton, távol minden politikai formától s pártszempontok fölé emelkedve akarja megtudni az ország ezirányi hangulatát.

Kisért a kolera.

— Gyanus megbetegedések. —

(Saját tudósítónktól.) Pénteken délután a főváros ötödik kerületében egy munkás koleragyanus tünetek közt megbetegedett. Az eddigi klinikai vizsgálat szerint csaknem bizonyos, hogy *ázsiai koleráról van szó*. A hatóságok minden óvintézkedést megtettek, az új esettel szemben. Ugyancsak a szombati napon a Dunagőzhajózási Társaság 25-ös számú hajóján Gondos István kormányos is megbetegedett koleragyanus tünetek között. A fővárosban nagy a rémület, a kolera réme kisért, már újra Magyarországon.

A veszedelemről ez a tudósítás szól:

Budapesten, a külső Lipótvárosban a Vízifogónál pénteken délután újabb koleramegbetegedés történt.

Bihari József a kolerás ember, negyvenkét éves napszámos, aki tíz nap előtt Mezőkövesdről ment a fővárosba, ott a Wellisch-féle fatelepen állott munkába. Őt a Duna melletti tutajokhoz osztották be szolgálatra. Péntek délután hirtelen rosszul lett. Szédülni kezdett és még a saját lábán elment a közeli füzesbe, hogy ott leheverhessen. A füzesben aztán ordítani kezdett, amit meghallottak a többi napszámosok. Azonnal értesítették a mentőket, akik nem voltak hajlandók elszállítani, de telefonoztak a tisztí főorvosi hivatalnak és a fertőtlenítő intézetnek.

Magyarevics Mladen dr. tisztí főorvos és Buljovszky Károly, a fertőtlenítő intézet igazgatója a fertőtlenítő kocsival megjelentek a helyszínén. Magyarevics azonnal látta, hogy koleragyanus tünetek között betegedett meg.

Biharit beszállították a Szent Gellért-kórházba, ahol Magyarevics részletesen kihallgatta. Bihari elmondotta, hogy tíz nap előtt Mezőkövesdről ment a fővárosba. Egy krajcárja se volt és az éhség besodorta a Kárpát-utca 12. számú ház kis vendéglőjébe, ahol a koreszmárostól, Fleischmann Antaltól egy kis ennivalót kért. A vendéglős adott neki még szállást is. A kertjében a kuglizó melletti félszert jelölte ki neki, ott aludt minden éjszaka. Hetek óta nem evett meleg ételt.

A tutajoknál, ahol, mint később megállapították, a Leiner-gyár szennyvizének levezetőcsatornája a Dunába torkollik, ivott a Duna vizéből.

Magyarevics főorvos első teendője az volt, hogy azokat az ácsmunkásokat, akikkel Bihari együtt dolgozott, fertőtlenítette és zár alá helyezte. Fertőtlenítette még a Kárpát-utca 15. szám alatti ház egész területét, a lakásokat, a kertet, a félszert, az udvart és az összes mellék-helyiségeket.

Budapesten nap-nap után fordulnak elő koleramegbetegedések, melyek a kényszerítő szükség erejével bizonyítják a kolera ellen való védekezés rendkívül sürgős és szükséges voltát. Szegeden is megmozdultak az orvosok és Faragó Ödön dr. tisztí főorvos vezetése alatt a legerélyesebb óvintézkedéseket fogantatosították. Egyről azonban és talán a legszükségesebből megfeledeztek. A bérkocsi-állomásokat, csatornanyílásokat, illemhelyeket és más ilyen büzös alkalmatlanságokat elmulasztották karbóllal fertőtleníteni. Kíváncsú lenne ezt a legrövidebb idő alatt pótolni.

Szent Ferenc Hirnöke.

— Mesék nagyszerű babonákról. —

(Saját tudósítónktól.) Szent Ferenc Hirnöke a címe egy kis klerikális füzetecskének. A franciskánus atyák szerkesztik és nagy eredménnyel terjeszti a babonákat jámbor olvasói körében. Izeltől közlünk egy szemelvényt, minden kommentár nélkül. Főlöszleges is, mert beszél az magáról és eszünkbe juttatja a huszadik századot és a modern kulturát.

A cikk történelmi visszapillantást vet a középkorra. Elmondja, hogy „1291-ik évben a Tersattoban lakó Ágota özvegyasszony kertjében megjelent egy ház. Csodálatos fényesség vette körül. Volt benne kis Jézus, Mária-kép, feszület és satöbbi. Hire ment az égből lepoty-tyant háznak és a betegen fekvő tersattoi plébánosnak megjelent Szűz Mária elmondta, hogy ez a ház az ő háza, ebben találkozott Gábríel arkangyallal, akitől Jézus születék és ez a ház most Galileából repült ide. A plébános rögtön meggyógyult és a nagy csodának hire ment. Most pedig mondja tovább a „Szent Ferenc Hirnöke“:

A szent ház csodáatos megjelenésének hire eljutott Frangepán Miklós horvát bánhoz is, aki Tersattónak is hatalmas ura és tulajdonosa vala és ez időtájban modrusi kastélyában lakott. A hir hallatára Tersattoba sietett, ahol közel a szent ház szomszédságában várral és kastélylyal birt, hogy a hallottak valóságáról saját szemeivel győződjék meg. Odaérkezvén, a jelzett helyre siet és csakugyan ott találja a szokatlan fénytől körülvevett házat; kérdezte az ott lakóktól, hogy honnét és miképen lett odavive a ház, csak azt a feleletet nyerte, hogy így találták e helyen május 10-ikének hajnalán. Midőn megtudta a sok csodát, melynek ott már eddig is történtek és a plébános látomását s ezzel kapcsolatban rögtöni gyógyulását, nagy tisztelettel s mélységes alázatossággal a szent hajlékba lépett és leborulván, imádta az istent, üdvözölte a szent Szüzet és a legnagyobb tisztelettel hálákat adott e drága adományért és kitüntetésért, melyben őt és uradalmát részesítette. Kilépvén a szent házból, hogy az idő viszontagságaitól s az ott legeltetni szokott nyáj-jak bepíszkításától megőrizze, megvédelmezze, deszkakerítéssel körülkerítetett.

Hogy a názareti szent ház Tersattoba történt csodás áthozatalának ténye egész világossá legyen és a hitetlenek előtt is teljesen bizonyossá tétessék, Frangepán Miklós egy tudós férfiakból álló küldöttséget menesztett Názaretbe, hogy tudnák meg, vajon a szent ház onnét csakugyan eltűnt-e s az egész dolgot alaposan vizsgálják meg. Azonnal utnak indultak. Sándor tersattoi plébános is tagja lévén a küldöttségnek, nehogy távollétében a szent gondozó nélkül maradjon, a Tersattótól egy órányi távolságra eső Grobnik község plébánosát nevezte ki a szent ház őre és gondnokául.

Mig a küldöttség odajárt, Gaileából sokan érkeztek Fiuméba, kik a muzulmánok gyilkait kikerülvén, s fogságukból kiszabadulván, hazafelé övéikhez utaztak. Ezek szomorú szívvel beszélték el a muzulmánok térfoglalását Palesztinában, a keresztények lemészárlását, a szent helyek megszenteltségtelenítését és a názareti szent ház eltűnését. Ezek után fölvezették őket a tersattoi szent házhoz s amint meglátták, azonnal fölismerték, hogy ez ugyanaz a szent ház, amely Názaretből eltűnt.

Ugyanez időben egy öreg zarándok is érkezett Fiuméba, azon szándékkal, hogy fiával együtt tovább Názaretbe utazzék. Az öreg zarándok már mintegy harminc évvel ezelőtt megfordult a názareti szent házban és oly édes emlékek fűtték oda, hogy életében még egyszer óhajtottta azt látni. Midőn Fiuméba érkezett, nagy szívfidalommal értesült a Palesztinában történtekről s a szent ház eltűnéséről. Szomorúságában végre ő is hozzácsatlakozott azon zarándokokhoz, kik a tersattoi csoda látására idereseglettek s Tersatto felé indultak. Fölérkezvén, midőn az ott tündöklő szent házat megpillantotta, majd szoborrá meredt ijedtében s örömeiben, mert ez a fényes ház, melyet most itt lát, nem más, mint